

Připomínáme si 43 let od zásahu vůči vlasaté mládeži v Brně

11.6.2026 - Martin Vacek, Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

V sobotu 11. června 1983 se v prostředí brněnského parku v Pisárkách odehrál asi největší zásah vůči vlasaté mládeži a rockovým fanouškům v komunistickém Československu. Do lidového podvědomí se zapsal jako Žabčický masakr.

V roce 1983 se měl v Žabčicích, vesnici vzdálené asi 30 km od moravské metropole, konat 2. ročník regionálního festivalu amatérské rockové hudby. Ten byl v rámci probíhající kampaně režimu proti nové vlně a punku zrušen, ale na poslední chvíli, takže do Brna už stačilo dojet několik set fanoušků. „Většina z nich neodjela domů, ale odebrala se do parku v Brně-Pisárkách, kde se nacházela vyhlášená zahradní restaurace Na Střelnici, v níž se často scházeli vlasatí „hašíšáci“. V odpoledních hodinách se v jejím bezprostředním okolí nacházelo přes půl tisíce mladých dlouhovlasých lidí, zatímco další stovky se bavily v přilehlém parku. Nejednalo se pouze o účastníky nekonaného koncertu, ale i o diváky motoristického závodu,“ popisuje genezi žabčického masakru publikace *Kniha v barvě krve* historiků **Ladislava Kudrny** a **Františka Stárka Čuňase** z **Ústavu pro studium totalitních režimů**. Na shluk většího množství lidí, natož jakési závadové mládeže, byly orgány komunistické státní moci obzvlášť háklivé, proto na ně poslaly Pohotovostní motorizovanou jednotku složenou nejen z příslušníků Veřejné a Státní bezpečnosti, členů Pomocné stráže Veřejné bezpečnosti, ale i psů.

„Před osmou hodinou večer přišel neskonale brutální a zbytečný zásah, který skončil krátce po 21. hodině.“

Rok 1983 byl pro Československo obdobím, kdy komunismus ještě pevně držel v rukou kontrolu nad každodenním životem občanů. Mezi časté cíle represí patřili mladí lidé, kteří se nesmířili s omezením osobních svobod a otevřeně projevovali svou nespokojenost s režimem, ať už prostřednictvím hudby, módy, nebo životního stylu. Festival v Žabčicích byl zásahem státu přerušen a zatímco část mladých lidí byla v Brně zadržena, další se stali oběťmi těžkého policejního násilí. Vzpomínky svědků a dobové protokoly hovoří o brutálních metodách, jakými byli mladí lidé „uklidněni“. Zbití obušky, kopání do břicha, zásahy slzným plynem, a dokonce kousání služebními psy – to všechno byla součást rozsáhlé represe, která měla za cíl umlčet jakýkoli projev nesouhlasu. Podle pozdějších výpovědí obžalovaných, kteří se po letech odhodlali promluvit, byla brutálnost zásahu zcela nepřiměřená. Šlo o ukázkou moci státu nad těmi, kdo se odlišovali. Právě na tyto aspekty poukazuje i výzkum publikovaný v *Kniha v barvě krve* – nejen jako na dílčí excesy, ale jako na součást systematického útlaku vůči mladé generaci v době normalizace.

„Před osmou hodinou večer přišel neskonale brutální a zbytečný zásah, který skončil krátce po 21. hodině. (...) Každý, kdo se ocitl v blízkosti zasahujících příslušníků, byl zbit obuškem, přičemž nechyběly kopance do břicha, zásahy slzným sprejem do obličeje a pokousání služebním psem. Zmlácené mladíky surově odtáhli za vlasy do přistavených služebních vozů,“ popisují historici průběh zásahu ve své knize. Kolem 35 lidí, aniž by vědělo proč, se ocitlo ve vazbě. A následoval vykonstruovaný proces, který svou absurdností a zoufale upocenou snahou prostě nějaké „vlasaté živly“ dostat za mříže, dává připomenout známější proces s hudebníky skupiny Plastic People. „Soud shledal zákrok Veřejné bezpečnosti zcela přiměřeným a oprávněným. Příslušníci řádně vykonali svou povinnost. Prokurátor upozornil, že již samo povalování se takového množství lidí po parku je nutné považovat za ohrožení veřejného pořádku. Použití obušku, slzného plynu a služebních psů bylo prý

zcela namístě.“ Čtyři mladíci z parku šli nakonec sedět natvrdo, 18 dalších slyšelo podmíněčné odsouzení a z nich vycházející „policejní šikan“ do budoucna. Události, k nimž došlo v Žabčicích, respektive v Pisárkách, se následně odrazily samozřejmě i na zvýšené represí vůči amatérské hudbě v obou moravských krajích.

AUTOR: **MARTIN VACEK a PETRA JUNGWIRTHOVÁ**
ILUSTRAČNÍ FOTO: **ARCHIV ZDEŇKA „ABÉ“ ZERZÁNA**

<https://www.ustrcr.cz/pripominame-si-43-let-od-brutalniho-zasahu-vuci-vlasate-mladezi-v-brne>